

Scenariusz Wyborczy 1

ENERGIZER: Demokracja – co to znaczy, czym jest ten system dla nas? (ok. 10 minut)

poprowadź krótką dyskusję - burzę mózgów z uczestnikami spotkania. Zadawaj pomocnicze pytania gdyby sami nie generowali odpowiedzi. Poniżej znajdziesz też podpowiedzi z odpowiedziami na nie.

- 1) **Z czego się składa demokracja?** -> Rządy większości szanujące prawa mniejszości dzieje się to poprzez np. trójpodział władzy (ustawodawcza, wykonawcza, sądownicza); wielopartyjność (pluralizm), swoboda prasy
- 2) **Co gwarantuje demokrację?** -> wolność słowa, wolne wybory
- 3) **Jakie są główne wartości w demokracji?** -> separacja władz, wzajemna kontrola władz, prawa człowieka, wolność słowa, debata publiczna
- 4) **Jakie są zalety demokracji?** -> dostęp do debaty publicznej wszystkich obywateli, budowanie konsensusu, przejrzystość prawa (np. konstytucja i hierarchia aktów prawnych), merytokratyczne podejście

CZY WIESZ, ŻE... (15 minut)

W energizerze prawdopodobnie pojawiła się odpowiedź >> WYBORY <<. Przejdziemy teraz przez ten temat, by przełamać mity na temat wyborów.

Zróbmy sesję prawda/fałsz, w której podniosą rękę kolejno 1) osoby, które zgadzają się z takim stwierdzeniem, a potem 2) osoby, które uważają je za fałszywe. Po każdym z "głosowań" wskaż prawidłową odpowiedź.

1. Głos jednej osoby nie ma znaczenia.

FAŁSZ, każdy głos ma znaczenie, nawet nieważny ponieważ pokazuje Twój stosunek do tego co się dzieje w Twoim kraju i musi zostać odnotowany w protokole w danej obwodowej komisji wyborczej.

Wyobraźmy sobie że 20% wyborców oddaje nieważny głos czy jest to informacja do władzy? (pytanie retoryczne)

2. Aby zagłosować najbliżej domu, muszę mieć meldunek w moim okręgu wyborczym.

PRAWDA. Natomiast możesz złożyć - także elektronicznie - wniosek o dopisanie do spisu wyborców, by głosować poza gminą, w której jesteś ujęty/a w rejestrze wyborców. Do zapisu do spisu wyborców głosujących za granicą potrzeba wypełnić dodatkowy wniosek.

Z urzędu (automatycznie) jesteśmy ujmowani w rejestrze wyborców tam gdzie jesteśmy zameldowani na pobyt stały. Jeśli nasz dom i adres tego domu to

jednocześnie nasz adres zameldowania na pobyt stały, to będziemy ujęci w spisie wyborców obwodu właściwego dla tego adresu = najbliższej domu.

ALE: jeśli mieszkam w jednym miejscu a zameldowana jestem gdzie indziej to z urzędu (automatycznie) będę wpisana do spisu według adresu zameldowania.

Ważne jest, żeby sprawdzić gdzie jesteśmy ujęci – Centralny Rejestr Wyborców daje taką możliwość on-line
BO jak mam inny meldunek niż adres zamieszkania to mogę złożyć wniosek o ujęcie w rejestrze pod adresem zamieszkania(na stałe)//wniosek o wpisanie do spisu w miejscu zamieszkania(jednorazowo w danych wyborach)

UPRASZCZAJĄC:

Jak mieszkam tam gdzie mam meldunek będę bez niczego głosować koło domu

Jak te adresy są różne mogę złożyć odpowiedni wniosek i też będę mogła głosować koło domu.

3. Metoda przeliczania głosów w polskim systemie wyborczym - metoda d'Hondta - daje premię dla zwycięzcy wyborów kosztem ugrupowań które nie przekroczyły progu wyborczego

FAŁSZ.

W systemie nie ma zaszytej żadnej „premier dla zwycięzcy”, teza, że głosy na partie poniżej progu są przypisywane do największej partii, jest fałszywa.

Po pierwsze: pamiętamy o tym, że mandaty w wyborach do Sejmu dzielone są w okręgach. Nie można więc w ogóle analizować „premier dla zwycięzcy” na poziomie krajowym, trzeba to robić na poziomie okręgów. Łatwo można sobie wyobrazić, że partia, która wygrywa wybory w skali całego kraju, wcale nie musi wygrać w większości okręgów (tak jak Andrzej Duda wcale nie wygrał z Rafałem Trzaskowskim w większości województw).

Po drugie: „premia” (rozumiana jako nadwyżka pomiędzy procentem zdobytych mandatów w okręgu a procentem zdobytych głosów) wcale nie musi przypadać zwycięzcy w okręgu.

(za: OKO.press)

Ważne jest też to że ugrupowanie które nie przekroczyło progu wyborczego ale przekroczyło 3% uzyskuje finansowanie z budżetu państwa, które może pomóc przekroczyć próg w kolejnych wyborach.

4. Głosowanie za mniejszą partią nie ma sensu.

FAŁSZ. Jeśli partia przekroczy próg wyborczy (w przypadku pojedynczych partii - 5% w skali kraju, o ile nie jest reprezentacją mniejszości narodowej), najważniejsze, by przedstawiciel/ka tej partii uzyskał(a) wystarczające poparcie, by zdobyć poparcie w Twoim okręgu wyborczym.

5. Nie mam wpływu na uczciwość wyborów.

FAŁSZ. Możesz zarejestrować się jako tzw. mąż zaufania, zatrudnić się w lokalnej komisji wyborczej (za wynagrodzeniem!) lub zostać obserwatorem wyborów.

Więcej o tym przeczytasz m. in. na oficjalnym portalu PKW:

<https://pkw.gov.pl/aktualnosci/informacje/beda-czuwali-nad-przebiegiem-wyborow>

6. Uchodźcy przegłosują mnie i innych polskich obywateli w najbliższych wyborach.

FAŁSZ. Osoby uchodźcze uzyskując numer PESEL w celu możliwości ubiegania się o pomoc publiczną, nie dostały z automatu obywatelstwa. To obywatelstwo, potwierdzone polskim paszportem lub dowodem osobistym uprawnia Cię do głosowania w wyborach. Osoba o statusie uchodźcy nie ma polskiego obywatelstwa z definicji.

Skąd mogę się dowiedzieć, na kogo głosować?

ĆWICZENIE INDYWIDUALNE (czas ok 10 min)

Wybierz jeden z portali, by dowiedzieć się o tym, do którego programu i której partii jest Ci najbliższe z Twoimi poglądami politycznymi:

<https://mypolitics.pl/>

<https://mamprawowiedziec.pl/kwestionariusze>

We wrześniu będzie dostępny latarnik wyborczy 2023 Centrum Edukacji

Obywatelskiej: <https://latarnikwyborczy.pl/>

Jeśli osoby mają chęć, mogą podzielić się wynikami z innymi osobami biorącymi udział w zajęciach.

Podsumuj jednym zdaniem pracę indywidualną osób. Mam nadzieję, że quiz pozwoli Wam zobaczyć do kogo jest Wam najbliższe w Waszych poglądach. Aby móc dowiadywać się więcej możesz śledzić profile Partii lub osób indywidualnych w mediach społecznościowych co pozwoli Ci na co dzień dowiadywać się jak myślą oraz co robią.

ĆWICZENIE ZAMYKAJĄCE

Dlaczego miałbym/miałabym chęć głosować? Pomyśl o tym, że decyzje polityczne wpływają na życie każdego i każdej z nas. Dlatego zadaj grupie pytanie:

Jeśli miałbym/miałabym wskazać jedną osobę lub grupę osób, dla której chcę głosować w najbliższych wyborach, to dla kogo?

Niech wezmą karteczki (post-it) samoprzylepne i zapiszą swoje odpowiedzi, a następnie przykleją ją do tablicy/bristolu itd.

Na koniec podsumuj pojawiające się odpowiedzi i w miarę możliwości, pogrupuj zbieżne odpowiedzi.

PODZIĘKUJ I ZACHĘĆ DO UDZIAŁU W WYBORACH 2023 #WYBO23